

Nytt om gammelt

Februar 2010 – Nr. 1/10

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Velkommen til årsmøte

søndag 14. mars kl. 18³⁰ på Sangerhuset i Vingrom

Kaffe, te og kaker serveres fra kl 18⁰⁰.

Av saklisten nevnes

Styrets årsmelding for 2009

Regnskap for 2009

Fastsettelse av kontingent for 2011

Eventuelle innkomne saker

Valg av: Styreformann

To styremedlemmer for to år

To varamedlemmer til styret for ett år

Revisor for ett år

Tre medlemmer av valgkomiteen for ett år

Årsmøtet i Fåberg og Lillehammer Historielag holdes på Sangerhuset ved Vingrom skole søndag 14. mars kl. 18.30.

Etter årsmøtet blir det

BAKGÅRDSVANDRING I LILLEHAMMER MED LYD OG BILDER

ved Kristian Hosar og Jan Vidar Lie Pedersen

Det var spennende å vokse opp i bakgårdene i Lillehammer. Bladets redaksjon mener at dette bildet er fra Storgata 94, den såkalte Skjerven-gården nord for Lilletorget. I dag har blant annet Revehiet forretning ut mot gata. I bakgården har det vært forskjellig virksomhet gjennom tidene – pipeverksted, kontormaskinfirma og kretskontor for indremisjonen, og ulike virksomheter i OL-perioden. Bygningen til venstre er revet og erstattet av en brannmur. Den lave bygningen er også ombygget flere ganger.

Årsmelding for Fåberg og Lillehammer Historielag 2009

Årsmøtet ble holdt på Jorekstad søndag 1. mars kl. 18.30. I anledning historielagets 80-årsjubileum sto kaffebordet dekket med store bløtkaker i forkant av møtet. Veggene i møterommet var dekket med fotografier fra Lillehammer og Fåberg. Bildene har vært utstilt i Lillehammer Bibliotek og var til salg for selvkost.

Leder Kirsten Andberg ønsket velkommen.

Møtet var kunngjort med annonse i GD og ved utsendelse av "Nytt om gammelt". Ingen av medlemmene hadde meldt spesielle saker til behandling under møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent uten merknader. Brita Belsvik og Knut Korsæth ble valgt til å underskrive protokollen.

Det ble enstemmig godtatt at sekretær Kari Brennum ikke behøvde å lese årsmeldingen, da alle medlemmene hadde lest den i siste "Nytt om gammelt". Kasserer Terje Moringen gjennomgikk regnskap og refererte revisjonsberetningen.

Det var ingen merknader til styrets årsmelding eller regnskap, men det ble kommentert at Fåberg og Lillehammer søker kommunen om 5000 kr i støtte hvert år. Med god økonomi mente spøreren at det var unødvendig. Styret har diskutert saken og mener dette er en liten gest fra kommunen som setter pris på lagets forskjellige aktiviteter. Det ble også ytret ønske om dagforelesninger slik laget arrangerer sammen med HiL på kveldstid. Våre forelesere er stort sett yrkesaktive personer, så det ser vi som nærmest umulig, men styret skal ha ønsket i mente ved oppsett av aktivitetsprogrammet, som stort sett blir lagt til helgene.

Styrets forslag til årskontingent for 2010 på kr. 150,- ble enstemmig vedtatt.

Etter årsmøtet viste Jan Vidar Lie Pedersen film fra byjubileet i 1977. Det var mange i salen som fikk se seg selv i Storgata for over 30 år siden.

Siste post på programmet var trekning av bokpakker. Her var det høy gevinstprosent.

Valg:

Styret

Leder:	Kirsten Andberg	2008/2009
Nestleder:	Jan Vidar Lie Pedersen	2009/2010
Sekretær:	Kari Brennum	2009/2010
Kasserer:	Terje Moringen	2008/2009
Styremedlem:	Roar Torgersen	2008/2009
Varamedlemmer:	Inger Elisabeth Fryjordet	2009
	Thorstein Hernes	2009

Revisor: Sigvart Ulven 2009

Valgkomite: Kirsti Krekling 2009
Kristian Hosar 2009
Thorbjørn Dahl 2009

Redaksjonskomite:

Medlemmene av redaksjonskomiteen for årboka oppnevnes av styret. For årbok nr. 28 som kom høsten 2009 har komiteen vært slik sammensatt.

Formann: Jan Vidar Lie Pedersen
Medlemmer: Terje Aspeslåen, Arnfinn Engen, Kristian Hosar, Kirsti Krekling og Helge I. Rønning

Styremøter

Fåberg og Lillehammer Historielag har i 2009 avholdt fem styremøter og protokollført 51 behandlede saker. Alle styremøtene har vært holdt i historielagets lokaler på Maihaugen, med unntak av ett møte hvor historielagsstyret var bedt hjem til Ole H. Rønningen. Begge varamedlemmene har vært innkalt til alle styremøtene. I vår datatid har styret hatt stor glede av kontakt med styremedlemmene via e-post.

Representasjon

Roar Torgersen og Thorstein Hernes representerer historielaget i en prosjektgruppe som har ansvaret for ettersyn og vedlikehold av Mesna kultursti.

Ole H. Rønningen, Kristian Hosar og Kirsten Andberg med Grethe Borgen som varamedlem, representerer historielaget i Lillehammer kommunes navnekomite.

Henning Sveum og Oddgeir Jørstad representerer historielaget i styret for Fåberg kultursti.

Jan Vidar Lie Pedersen, Kristian Hosar og Kirsten Andberg var historielagets representanter på årsmøtet i Gudbrandsdal Historielag/Dølaringen 26. august i Heidal.

Fåberg og Lillehammer Historielag hadde stand i Kulturhuset Banken ved slektsforskerdagen.

Terje Aspeslåen og Arnfinn Engen møtte Gudbrandsdalslaget South Dakota på Maihaugen 23. juni.

Svein Arne Espelid og Rolf Løvdal deltok på fotobevaringskurs ved Akershus museet.

Publikasjoner

Søndag 8. november ble årbok nr. 28 presentert i Kunstmuseet av redaksjonskomiteens formann, Jan Vidar Lie Pedersen. Det er en fyldig årbok med stort spenn i emnene. Boka vier mange sider til pop-, rock- og bluesbandene i Fåberg og Lillehammer. Lars Erik Ødegård, medlem av Laagen Delta Bluesband 1978 – 1981, underholdt forsamlingen med musikk og sang. Wenche Bjørnsgaard fortalte om minner fra restaurant Strand hvor hun vokste opp.

Også til årbok nr. 28 har Grethe Borgen og Kari Brennum laget personnavnregister og saksregister.

Historielagets hjemmeside er i flittig bruk. Innmelding i laget blir som regel meldt på våre hjemmesider. Det er hyggelig med mange positive tilbakemeldinger fra nær og fjern. Noen søker slektsopplysninger mens andre er på jakt etter årbøker.

Takket være mange dyktige maihaugvenner er mange sider av gardshistorien til Aksel Hattestad overført til data og ligger nå på våre hjemmesider. Det har vært en tanke å få Hattestad-dokumentene i bokform, men det viser seg å bli svært kapitalkrevende.

Hjemmesiden til Fåberg og Lillehammer Historielag er det Richard Fauskrud som er mester for. Stor takk til Richard for hjemmesiden og for hans utallige slektsopplysninger.

Ole H. Rønningen har lagt ned mye arbeid i sitt prosjekt om setrer i Fåberg.

Arrangementer

Tre dager i februar foregår den tradisjonelle Jorekstadbasaren. Ole H. Rønningen representerte historielaget med en morsom og lærerik utstilling av gamle skolebøker, kart, pulter, tavler med

griffel og annet tilbehør fra eldre skoledager.

11. juli arrangerte historielaget tur til Det Hemmelige Teater i Vestre Gausdal med etterfølgende matservering i Kulturstua Ro. En meget populær tur.

Høstturen langs Fåberg Kultursti ble avlyst på grunn av for liten deltagelse. Samme dagen inviterte historielaget barnefamilier til potetopptagning på Nordre Hov. Mange sikret seg vintrens forsyning av poteter og fikk kunnskap om hvordan potetmel ble laget i gamle dager. Det var også anledning til å lage potetrykk og konkurrere om dagens største potet.

Turen i Marcellos fotspor i Sel ble en naturopplevelse med masse nye kunnskaper om Marcello Haugen, Krigsminnesamlingen i Kvam og dalen generelt.

På Maihaugens julemarked hadde historielaget stand på torget. Det ble solgt bra med årbøker og tegnet nye medlemskap.

Det var planlagt kurs i lesing av gotisk håndskrift i samarbeid med DIS-Oppland. Kurset ble avlyst på grunn av liten deltagelse.

Kveldsseminar i lokalhistorie

I 2009 var det tiende året de åpne kveldsseminarene ble arrangert på Storhove. Det er et samarbeid mellom Høgskolen i Lillehammer og historielaget. Stor takk for innsatsen ved dette arbeidet til Tore Pryser, Trond Feiring og Ivar Skeide.

Programmet i 2009:

7. januar: Inge Eidsvåg

Fra Storgata til New York

Om Kaare Nygaards livsgjerning

21. januar: Anne Holbø Wendelbo

Kunstnerbyen Lillehammer 1890 – 1940

4. februar: Trond Feiring

Mjøsbyene gjennom 150 år – Kiv og strid

18. februar: Tore Pryser

Nattvakt og prest – To nordmenn i tysk spiontjeneste

som endte i Gudbrandsdalen

18. november: Jan Vidar Lie Pedersen

Dramatiske hendinger i Gudbrandsdalen 3

2. desember: Tore Pryser

1814 i Oppland i et grasrot-perspektiv

Andre aktiviteter

Det har vært lagt ned mye arbeid i planlegging og restaurering av Dompennytta. Stein Erik Normann har nå donert hytta til historielaget. Det arbeides med å få hytta fredet.

I anledning kulturminneåret har Norges kulturvernforbund tildelt Fåberg og Lillehammer Historielag 5000 kr til restaureringsarbeidet av hytta. Alle barne- og ungdomsskolene i kommunen har fått årbok 28 til sine bibliotek.

Historielaget har overført 102 boktitler til Opplandsarkivet.

Det er laget ny brosjyre for Fåberg og Lillehammer Historielag.

Historielaget har investert i nytt datautstyr med tanke på foto-innsamling. Det har dessverre tatt lang tid med å få utstyret på plass. Mange flittige personer på Opplandsarkivet venter med glede på at skanning og registrering av foto kan starte opp.

Medlemstall og økonomi

Ved årets utgang hadde historielaget 545 medlemmer, en økning på 7 i forhold til året før. Fem tidligere medlemmer som ikke har betalt kontingenten for 2008 og 2009, er strøket.

Resultatregnskapet for 2009 viser et overskudd på kr. 29.643,88. Etter dette er lagets bokførte egnekapital kr. 818.760,60.

Den reelle egenkapitalen er høyere fordi lageret av bøker er utgiftsført i sin helhet.

Historielaget har etter styrets vurdering solid økonomi.

Regnskap for 2009

RESULTAT

	2009	2008
Driftsinntekter		
Salg av bøker	260.812,00	266.284,00
Tilskudd fra Lhmr. kommune	10.000,00	5.000,00
Medlemskontingenter	77.400,00	79.250,00
Egenandel medlemsaktiviteter	36.350,00	4.850,00
Sum driftsinntekter	384.562,00	355.384,00
Driftskostnader		
Varekostnader	151.200,00	162.100,00
Salgskostnader	29.192,50	29.272,50
Andre driftskostnader	194.500,85	130.812,59
Sum driftskostnader	374.893,35	322.185,09
Driftsresultat	9.668,65	33.198,91
Finansinntekter		
Renteinntekter	19.975,23	38.827,51
Årsresultat	29.643,88	72.026,42

BALANSE

	2009	2008
Eiendeler		
Omløpsmidler		
Skyldig kontingent	450,00	0,00
Kundefordringer	32.458,00	28.863,80
Bankinnskudd	811.852,60	810.602,92
Sum eiendeler	844.760,60	839.466,72
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital 010109	789.116,72	717.090,30
Årsresultat/overskudd	29.643,88	72.026,42
Sum egenkapital	818.760,60	789.116,72
Gjeld		
Leverandørgjeld	26.000,00	50.200,00
Forskudd fra medlemmer	0,00	150,00
Sum kortsiktig gjeld	26.000,00	50.350,00
Sum egenkapital og gjeld	844.760,60	839.466,72

Lillehammer, 31. desember 2009 / 25. februar 2010

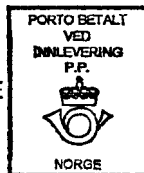
Fåberg og Lillehammer Historielag

Kirsten Andberg, leder – Jan Vidar Lie Pedersen, nestleder – Kari Brennum, sekretær

Terje Moringen, kasserer – Roar Torgersen, styremedlem

B

PRIORITÄRE

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag, Postboks 331, 2602 Lillehammer.

post@faberghistorielag.no
www.faberghistorielag.no

Thorsrud a.s har tatt seg av produksjonen.

Lærte om fotobevaring

Den 6. november var to av medlemmene i historielaget, som også er torsdagsvenner på Maihaugen, deltakere i fotobevaringsseminar på Akershusmuseet, Strømmen.

Sammen med 29 andre fra historielag og arkiver på Østlandet, deriblant Gausdal historielag, fikk vi innføring i fotografiets historie, katalogisering og digitalisering (skanning) av bilder. Kurset er et godt grunnlag for å ta fatt på arbeidet med å skanne bildematerialet til historielaget, som skal foregå på og i samarbeide med Opplandsarkivet.

Svein Arne Espelid Rolf Løvdal

Til Opplandsarkivets avdelinger og til historielagene i Oppland

Opplandsarkivets Fagråd ønsker å starte et innsamlings- og forskningsprosjekt om hvordan folk flest i Oppland opplevde begivenhetene i 1814, da Norge fikk sin Grunnlov.

Vi ønsker i den forbindelse for det første å kartlegge hva som finnes av dagboksnotater, brev eller annen dokumentasjon fra dette året, som allerede er bevart i Opplandsarkivets avdelinger.

For det andre ønsker vi at historielagene aktivt går ut til sine medlemmer med oppfordring om å samle inn, eventuelt bearbeide relevant stoff.

Og for det tredje ønsker vi å samle dette stoffet i en eller flere publikasjoner som utgis i forbindelse med markeringer som vil finne sted i 2014.

200-årsjubileet for Grunnloven av 1814 vil sikkert bli en nasjonal markering som sentrale myndigheter vil ta initiativ til, akkurat slik som man i 2005 markerte året 1905, da Norge skilte lag med Sverige. Vi ønsker å bli med på dette fra et regionalt Oppland-ståsted og oppfordrer derfor alle gode krefter til å bli med.

*Cecilie Lintoft (Opplandsarkivets sekretariat)
og Tore Pryser (professor i historie, HiL)*

Det er nå laget en liste over aktørene i Oppland som underskrev fullmaktene til de som ble valgt til eidsvollsmenn i 1814. På Fåberg og Lillehammer historielags hjemmeside (www.faberghistorielag.no) vil du finne listene over navnene og en skisse for prosjektet.

Lær å lage sopelime

Thorstein Hernes, styremedlem i historielaget, står i spissen for et kurs i å lage sopelime. "Gam-meltypisk sopelime etter tradisjon fra Halvor Høyby", er tittelen på kurset. Tidspunkt og kurssted blir annonsert i god tid før kurset starter. De som vil være med å lage sin egen lime, må selv sanke ris før kursdagen. Se instruks nedenfor. Sopelimeris kan sanke hele året, men er best egne mens riset ikke bærer blader. Gammelt ordtak sier: "Gå på ris og bryt truger, mens gauken bær og skaran gæl".

Materialbehov:

1. Ca 35 limekvister, minst 80 cm lange. Limeriskvister bør helst taes frå ung bjørk – som heile greiner (kappe inntil stammen), lengd 80 – 100 cm lange.

Kvist frå unghjørk er det greitt å finne rette og passelig stive. Kvister med "hengebjørktendens" er lite tjenlige i brukslimer. Vi sparer en del "knivtid" på limebindingsdagen dersom noen/mange (?) av kvistene er ferdigspikka på førehand. Da må de være barka og tynna litt på det som skal bli "skaftdelen" i limen.

2. En kvist (ei grein) til å lage "limehempe". Greina bør være atskillig lengre enn de vanlige limeriskvistene. Greina bør være grei å vri på et stykke fra 30 til 60 cm frå rotenden, totalkvistlengd minst 130 cm.

3. Et vidjeemne til binding av limen. Greie vidjeemne finn en ofte som rotrenninger frå grove bjørkestubber på våt mark. Renningen skal være (minst) 2 meter lang, grann/slank (10-12 mm rot diameter), med færrest mulig sidegreiner og med lite tørrkvist på nedre delen. MERK! Vidjeemna må ikke kvistes før vi starter vridningen.

Hver og en bør ha et par ekstra "hempekvister" slik at vi kan øve på vridning av dem. En må også ha ekstra emner til vridning av vidjer. I tilfell noe går galt.

NB! Sørg for å innhente grunneiers tillatelse, før du sanker emner.

Sopelimen sett fra toppen.